

Fredheim

Øst for Ås stasjon og godt synlig fra riksveien gjennom Ås får man lett øye på et spesielt hus med et stort kors på veggen. Huset i Solfallsveien 6 er i dag det faste møtelokalet for pinsevennene i Ås, men få kjenner til at det startet som blikkenslagerverksted.

Fredheim slik vi kjenner den i dag.

Blikkenslager

Blikkenslager Bernhard Meier Freidmann var opprinnelig jøde fra Tyskland. Han kom til Norge i 1917 sammen med sin kone Sara Rebekka Zitzunsky som var fra Latvia. De bosatte seg i Kristiania.

I 1921 kjøpte Freidmann tomt av Dyster gård. Oppe i det sydøstre hjørnet på den 1,5 dekar store skogbevokste eiendommen bygde han seg et lite hus. Hans jødiske venn Hermand Bild fra Ukraina hadde nettopp bosatt seg like i nærheten. Freidmanns kone og deres ni barn ble boende i byen, og hver helg tok han toget hjem til familien

Freidmanns hus var nærmest et sommerhus på landet,

B. Freidmann

Bernhard Freidmann ca. 1940.
Foto: Vår falne

slike som det ble bygget en god del av både nær Ås stasjonsby og ellers i nærheten av Kristiania i de første årene etter 1920. I den ene enden av det 35 m² store huset hadde han kombinert soverom, stue og kjøkken. I den andre enden var verkstedet. Den store tomte ga gode muligheter til dyrking av grønnsaker og poteter. Etter få år satte han opp et mindre verksted i det nordvestre hjørne av eiendommen. Eiendommen fikk navnet Fredheim, et navn som også finnes på et par andre eiendommer i Ås sentrum.

Aasbeboere, se her!

Aas blikkenslagerverksted modtager alle slags blikkenslagerarbeider, saavel nyt, som reparationer, samt ovnsrør og alle slags fortinning, samt alle slags taktæknninger. **OBS!** Aluminiumskjelder loddes og repareres.

Alt arbeide utføres hurtig, solid og billig. Mrk. Adressen:
Aas blikkenslagerverksted,
B. Freidmann,
Aas st.

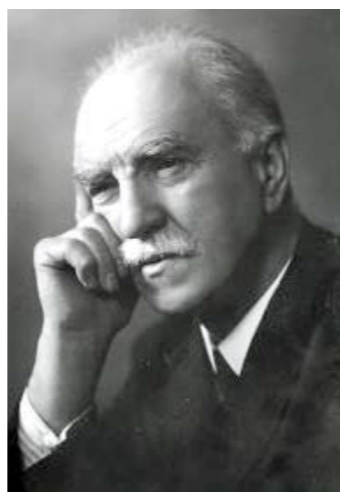
Annonse 1923

Da Freidmann startet sin virksomhet her, begynte han først å lage takrenner. Etterhvert ble det vanlig å beslå piper der de gikk gjennom taket. Han hadde oppdrag både for privatpersoner og for Landbrukshøgskolen. Fra 1. januar 1923 bestilte han abonnement på 150 watt strøm fra Aas Elektrisitetsverk. Det var nok til belysning i både bolig og verksted.

Etter skilsmisse, samt en stygg fallulykke fra arbeid på et tak, flyttet han i 1927 til Brugata i Oslo. Eiendommen her i Ås ble da for en kort periode overdratt til Den Norske Israelmisjons Hjemmemission for så igjen å bli overdratt til Johan Aas på Dyster. Freidmann startet etterhvert i pøsemakerfaget. Han endte sitt liv i tysk konsentrasjonsleir i 1942. Alle barna overlevde jødeforfølgelsen under krigen.

Snekkerverksted

I 1931 solgte Johan Aas eiendommen til snekker Annar Kjeldalen. Kjeldalen startet opp et mindre snekkerverksted i det tidligere blikkenslagerverkstedet. I 1934 utvidet han virksomheten ved å sette opp en ny verkstedbygning der det gamle blikkenslagerverkstedet hadde stått. Det nye bygget var på 8 x 9 meter i halvannen etasje og stod på piler. Året etter gikk Kjeldalen i kompaniskap med tømmermann Karl Dahler. Verkstedet ble utvidet og de begynte med produksjon av dører og vinduer. De innredet leilighet i andre etasje hvor Dahler først flyttet inn. Senere ble leiligheten brukt til utleie. Med bråkete maskiner i etasjen under var det ikke lett å bo der. Vinteren 1937 opphørte driften av verkstedet og Herman Brynhildsen, som hadde snekkerverksted i Kroer, leide lokalene til salg av nye og brukte møbler.

Pastor Thomas Ball Barratt som i 1907 grunnla av pinsebevegelsen i Norge.

Evangeliesal

I 1938 ble eiendommen overtatt av Pinsemenigheten i Ås. De hadde fra starten i 1935 holdt til i et mindre hus i veikrysset ved Sentralveien. Før det ble det av pastor Barratts datter holdt pinsemenighetsmøter i hennes privatbolig ved innkjøringen til Østby gårdene.

Menigheten satte nå i gang en større ombygning av det tidligere verkstedet. De rev leiligheten i andre etasje, senket taket, støpte grunnmur mellom pilarene og bygget på mot vest. I en periode ved starten på siste krig ble lokalet beslaglagt av tyskerne. Innvielsen av menighetens nye lokale fant sted med stort møte den 6. juni 1943. Fra da av har det vært menighetens faste forsamlingslokale.

Pinsemenigheten i Ås har alltid vært stor og aktiv. Mange i Ås vil huske søndagsskolen deres for barn fra 1940 og 50-tallet. Menighetens medlemmer har i alle år kalt lokalet for Evangeliesalen eller bare Salen. For folk utenfor menigheten har navnet ofte vært «Barratt'n».

Frem til 1973 bestod lokalet bare av ett rom. Det ble da påbygget i østre ende med

Lokale-innvielse.

Søndag 6/6 avholder Ås pinsemenighet innvielse av sitt nye forsamlingshus ved Ås st. Talere blir Oskar Halvorsen, Laura og Leif Lerberg og muligens Olav Barås. Møtene blir kl. 11 — 15 og 19. Sang- og musikkforeningen fra Kolbotn deltar. Mat og kopp medtas. Alle er velkommen.

Annonse fra innvielsen i 1943.

gang, lillesal, kjøkken, kontor og toalett. Etter en påbygging mot vest i 1984 fikk lokalet også dåpsbasseng og trapp ned til kjeller. Den lille hytta som

Freidmann først bygget i 1921 står der fortsatt og brukes som bolig. Den har i de senere år blitt noe større ved at en glassveranda er bygget inn.

Evangeliesalen med den lille hytta Freidmann først bygget i bakgrunnen.

Forstanderinnsettelse i 1989. Foto: Oddvar Hamborg.